

learning activities are that it occurs in the form of short-lived intense outbreaks aimed at achieving an instantaneous goal; the intended purpose appears in the form of a concrete problem.

To approximate the content of training to the practical needs of civil servants, the specificity of practical tasks, the attachment to certain conditions, circumstances of professional activity that require an original decision, an individual, non-standard approach should be applied. Adequate to such content of training are role games, discussions, project tasks, solutions of situational tasks. Dialogue of the content of postgraduate training involves active collaboration between the teacher and the students, which is carried out not only on the eyelid, but also on the distance learning stages.

УДК 351.858

КОНЦЕПТУАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ ЦІЛЬОВОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТИВНОЮ ЗАДОВОЛЕНІСТЮ ЖИТТЯМ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН

ЛЮБЧУК О.К.,

доктор наук з державного управління,
професор,

ЯРЧЕНКО Ю.В.,

кандидат історичних наук, доцент,
ДВНЗ «Приазовський державний
технічний університет»

У статті розглянуто підходи щодо розуміння сутності міжнародного індексу «щастя». Показано необхідність дослідження показника «суб'єктивна задоволеність життям людей» при проведенні економічних реформ. Представлено концептуально-програмні засади державного управління суб'єктивною задоволеністю життям людей.

Ключові слова: доктрина збалансованого розвитку «Україна-2030, міжнародний індекс «щастя», суб'єктивна задоволеність життям людей, ціле покладання, концептуально-програмні засади, державне управління.

В статье рассмотрены подходы к пониманию сущности международного индекса «счастья». Показана необходимость исследования показателя «субъективная удовлетворенность жизнью людей» при проведении экономических реформ. Представлены концептуально-програмные основы государственного управления субъективной удовлетворенностью жизнью людей.

Ключевые слова: доктрина сбалансированного развития «Украина-2030», международный индекс «счастье», субъективная

удовлетворенность жизнью людей, целеполагание, концептуально-программные факторы, государственное управление.

The paper considers approaches to understanding the nature of international index "happiness." The necessity of the study of the indicator "subjective life satisfaction of people" when conducting economic reforms. Presents a conceptual-programmatic framework of public administration subjective life satisfaction of people.

Keywords: *doctrine of balanced development "Ukraine-2030», international index of happiness, subjective life satisfaction of people setting goals, conceptual-policy framework, governance.*

Постановка проблеми. Авторами «Доктрини збалансованого розвитку «Україна-2030» проведено багатовекторний аналіз для визначення гальмівних факторів та їх усунення для забезпечення передумов економічного стрибка України. Запропонована економічна модель інноваційного розвитку України передбачає покращення позицій глобальних міжнародних індексів, зокрема: економічної свободи, управління, легкості ведення бізнесу, енергетичної безпеки, інноваційного індексу, патентної активності, креативності, людського розвитку, добробуту та щастя. Кожний із зазначених індексів має чіткі показники оцінки, які є загальноприйнятими у світі. Проведене дослідження показало, що міжнародний індекс «щастя» включає показник «суб'єктивна задоволеність життям людей», вивчення якого є необхідним для формування позитивного свідомого відношення людей до результатів економічної політики держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-концептуальними засадами впровадження цільового механізму державного управління суб'єктивною задоволеністю життям громадянами України визначені концепція соціально-адекватного менеджменту В.В. Буреги, що акцентує увагу на необхідності врахування впливу ментальності конкретного народу, нації на досягнення добробуту, особливостей побудови економічних відносин [1]; психолого-теоретичний підхід Ю.М. Швалба щодо впливу психологічних механізмів діяльності на цілепокладання людини, зокрема розвиток самосвідомості [2]; теоретичні розробки, щодо впливу ціннісної ієрархії людини на задоволеність життям, її досягнення в суспільстві, соціалізацію, адаптацію, духовний розвиток.

Зокрема, актуальними є теоретичні розробки А.С. Бароніна з етнопсихології [3]; М. Аргайла з розуміння психології щастя у громадян [4]; М.К. Бункіної, В.А. Семенова щодо розв'язання економіко-психологічних проблем [5]; В.М. Соколінського з психологічних основ економіки [6]; Н. Антонової з проблеми ціннісної ієрархії сенсу життєдіяльності людини [7].

Мета статті полягає у з'ясуванні необхідних умов для відображення у свідомості українського народу досягнутих економічних показників та втілення їх в поведінці, зокрема в соціалізації в умовах переходу на економіку збалансованого зростання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проведене дослідження показало, що Міжнародний індекс «Щастя» (англ. Happy Planet Index) – являє собою індекс, що відображає добробут людей та стан навколишнього середовища в різних країнах світу, який був запропонований New Economics

Foundation (NEF) в липні 2006.

Для розрахунку індексу «Щастя» використовуються три показники:

- суб'єктивна задоволеність життям людьми;
- очікувана тривалість життя;
- «екологічний слід» (міра потреб людини у екосистемах планети).

На основі проведеного теоретичного дослідження були виділені наступні підходи щодо розуміння сутності індексу «Щастя», зокрема його складової суб'єктивної задоволеності життям людьми:

1) Міжнародний індекс «Щастя» критикується через те, що у ньому не розглядається поняття екологічної свободи, прав людини. Крім того викликає недовіру суб'єктивний показник виміру добробуту. Підсумовуючи наведені твердження можна дійти висновку, що даний індекс є швидше показником ефективності екологічної підтримки добробуту, а не показником щастя (підхід глобальних міжнародних індексів);

2) «Суб'єктивна задоволеність життям людьми» (СЗЖЛ) – це суб'єктивна оцінка стану свого життя, але вона вкрай цінна для зворотнього зв'язку з жителями областей при проведенні економічних реформ, а також для поширення успішних практик з реформування галузей між областями, для здійснення ефективної економічної політики держави» (економіко-психологічний підхід).

Економічна політика держави – це сукупність форм та методів державного регулювання економікою, яка залежить як від об'єктивних, так і суб'єктивних факторів.

Виділяють три психологічні позиції економічної політики держави:

- перша – це вплив на свідомість або підсвідомість суб'єктів економіки;
- друга – це спрямованість на досягнення у країні стану соціальної рівноваги;
- третя – це створення приємного іміджу держави у її громадян.

Стан соціальної рівноваги – це такий стан суспільства, для якого характерні наявність національного почуття спокою та почуття відносного матеріального задоволення. Цей стан досягається за рахунок здійснення державою різноманітних соціальних програм (програм допомоги малозабезпеченим, самотнім матерям, безробітним і т. ін.).

Сприймання суспільством економічної політики держави залежить від ряду факторів: від відповідності регулюючих дій держави нормам, які склалися у суспільстві; від часу, який пройшов після прийняття постанов, реформ, законів; від наявності у громадян даних економічних потреб. Психологічні аспекти економічної політики держави являють собою систему суб'єктивних факторів, які впливають на державну активність в економіці.

Фактори, що впливають на психологічні аспекти економічної політики держави: економічний потенціал країни, модель соціально-економічного розвитку, соціально-політичний рівень розвитку суспільства, обсяг накопиченого державою досвіду та міра його вивченості, менталітет нації та інститут лідерства. Найбільш значними суб'єктивними факторами вважають менталітет нації та інститут лідерства. Інститут лідерства – це один із визначальних суб'єктивних факторів впливу на здійснення певного курсу в економічній політиці держави. Менталітет нації – це сукупність типових психологічних властивостей конкретної нації чи народу, які являють собою

національні особливості світогляду, особливості національного характеру та національних взаємовідносин.

Проведене дослідження виявило, що до концептуальних засад державного управління СЗЖЛ можна віднести теоретичні розробки з психологічних основ економіки; проблем самосвідомості, зокрема цілепокладання як її складової; проблеми ціннісної ієрархії сенсу життєдіяльності людини; проблеми соціально-адекватного менеджменту (рис. 1).

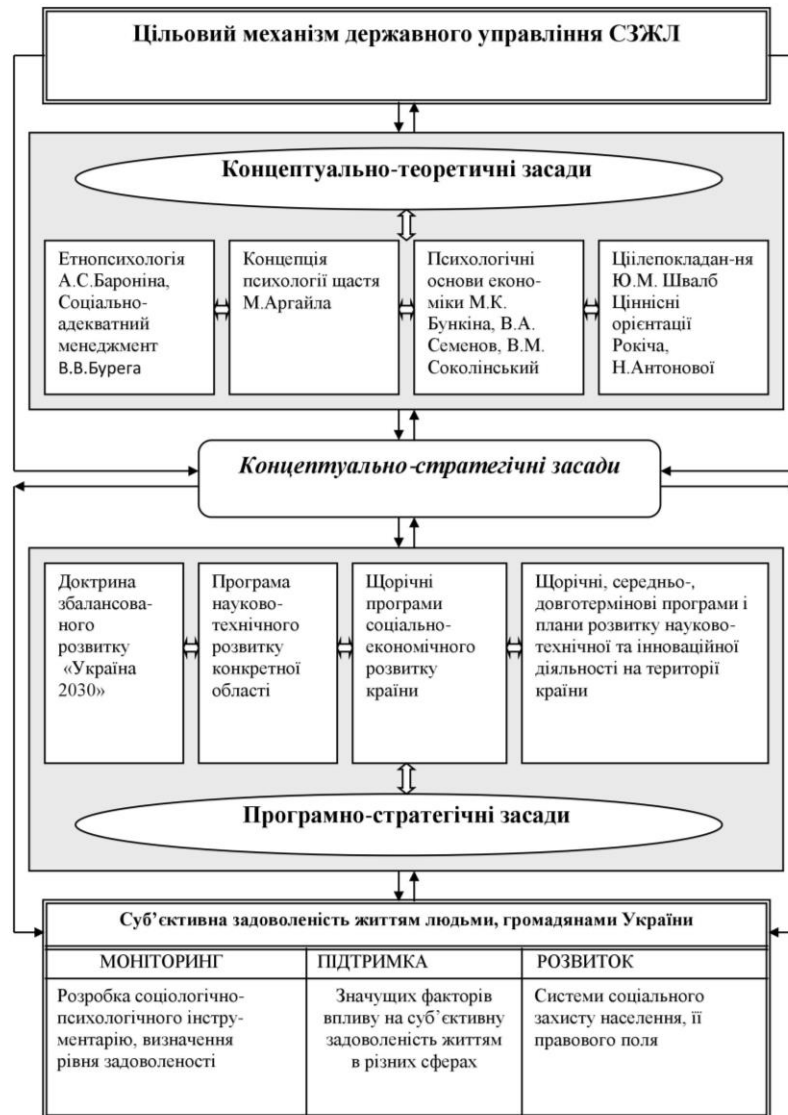

Рис. 1. Концептуально-програмні засади державного управління СЗЖЛ

На державному рівні процес цілепокладання передбачає визначення суб'єктом державного управління ключових параметрів бажаного стану об'єкта політико-адміністративного впливу у найближчому або віддаленому майбутньому і відмежування їх від спектру небажаних станів. Цілепокладання розуміється як найважливіший системоутворюючий елемент управлінського впливу держави, заданий з буденного рівня свідомості, який повинен далі розгортатися як науково-обґрунтований процес постановки цілей в інтересах народу, якому повинна служити влада.

Для визначення рівня суб'єктивної задоволеності життям у різних верствах населення України необхідним являється проведення моніторингу на основі спеціально розробленого для цього соціологічно-психологічного інструментарію. Необхідними є підтримка розвитку впливових детермінант формування суб'єктивної задоволеності в українських громадян та розвиток системи соціального захисту населення на основі впровадження закордонного досвіду та її правового поля. Такими детермінантами визначені ІТ – технології, сфера культури, система освіти, індустрія туризму, ЗМІ.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження включають ряд етапів для досягнення поставленої мети: теоретико-практичний етап, практико-методичний етап, дослідницький етап, етап розробки рекомендацій. Теоретико-практичне вирішення даної проблеми потребує розробки моделі суб'єктивної задоволеності життям. Практико-методичне вирішення проблеми передбачає розробку методики з виявлення суб'єктивної задоволеності життя громадян України в сучасних умовах. Проведення дослідницького етапу, який спрямований на перевірку моделі суб'єктивної задоволеності життям у населення України, включає проведення соціологічного дослідження за спеціально розробленою для цього методикою. На основі отриманих результатів дослідження здійснюється розробка рекомендацій для різних рівнів управління економічними змінами з метою досягнення суб'єктивної задоволеності життям на основі розробленої моделі.

Література:

1. Бурега В.В. Социально-адекватный менеджмент: [моногр.] / В.В. Бурега – К.: Ин-т социологии НАН Украины, 2000. – 379 с.
2. Швалб Ю.М. Психологічні механізми цілепокладання в учбовій діяльності : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. д-ра психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / Ю.М. Швалб. – к.: АПН України, Інститут психології ім. Г.С. Костюка, 1997. – 32 с.
3. Баронин А.С. Этнопсихология: [учеб пособие] / А.С. Баронин. – К.: МАУП, 2000. – 116 с.
4. Аргайл М. Психология счастья / М. Аргайл. – М.: Наука, 1993. –192 с.
5. Бункина М.К. Экономика и психология. На перекрестке наук: [учеб. пособие] / М.К. Бункина, В.А.Семенов. – М.: Изд-во «Дело и сервис», 1998. – 400 с.
6. Соколинский В.М. Психологические основы экономики: [учеб. пособие] / В.М. Соколинский. – М.: ЮНИТИ, 1999. – 215 с.
7. Антонова Н.А. Ценностные ориентации в структуре личности студентов: [моногр.] / Н.А. Антонова. – Славянск: Канцеляр, 2001. – 135 с.

The authors of the "Ukraine-2030 balanced development doctrine" conducted a multi-vector analysis to determine the inhibitory factors and their elimination to ensure the prerequisites for Ukraine's economic leap. The proposed economic model of Ukraine's innovative development provides for the improvement of the positions of global international indices. The study showed that the international index of "happiness" includes the indicator "subjective satisfaction with people's lives" (SSPL),

the study of which is necessary for the formation of a positive attitude of people to the results of the state's economic policy.

To solve the problem of achieving a balanced development in the economy and society up to 2030, it is necessary to take into account the subjective factor. The purpose of solving this problem is to establish the necessary conditions for reflecting the achieved economic indicators in the minds of the Ukrainian people and translating them into behavior, in particular in socialization in the context of a transition to a balanced growth economy.

To the conceptual foundations of public management of the SSPL can be attributed theoretical developments on the psychological foundations of the economy; problems of self-awareness, in particular goal-setting as its component; problems of the value hierarchy of the meaning of human life; problems of socially-adequate management. At the state level, the goal-setting process involves determining the key parameters of the desired state of the object of political-administrative influence in the near or distant future and delimiting them from the spectrum of undesirable states by the state government. To determine the level of subjective satisfaction with the life in different segments of the population of Ukraine, it is necessary to conduct monitoring on the basis of a specially designed sociological and psychological tool for this purpose. It is necessary to support the development of influential determinants of the formation of subjective satisfaction among Ukrainian citizens and the development of a system of social protection of the population on the basis of the introduction of foreign experience and its legal field. Such determinants are defined by IT technologies, the sphere of culture, the education system, the tourism industry, and the media.

Further studies include a number of steps to achieve this goal: the theoretical-practical stage, the practical-methodical stage, the research stage, the development stage of recommendations.

Theoretical and practical solution to this problem requires the development of a model of subjective satisfaction with life. Practical and methodical solution of the problem involves the development of a methodology for identifying subjective satisfaction with the lives of citizens of Ukraine in modern conditions. The research stage is devoted to the problem of testing the model of subjective satisfaction with life in the population of Ukraine, including carrying out a sociological study using a specially developed methodology for this. Based on the results of the study, recommendations are developed for different levels of economic change management in order to achieve subjective satisfaction with life based on the developed model.